

UKRAINIAN LABOR NEWS.
Published semi-weekly under the
auspices of The Winnipeg Trades
and Labor Council —
cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.
Subscription \$4.00 a year.
Telephone: St. John 1465

“УКР. РОБІТНИЧІ ВІСТІ”
видаються для робочого люду —
виходять два рази в тиждень.
Лаконічно викладають зміст
Робітничої Ради.
Передплата \$4.00 на рік.
Редакція за оголошення не відповідає.
Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

ХТО ВИНУВАТИЙ?

В Росії, за бажаною пам'яті царизму, чи то поїзд полетів з моста і побив тисячі людей, чи то казні обікрали, чи то пропали мільйони жертвованих на голодних, то завжди закінчувалося тим, що винуватого ніколи не знаходили, а загал сміючись (гіркий то був сміх) говорив: “Стрелочник винуват”. (“Стрелочник” — найнижчий чин робітника на залізній дорозі в Росії).

На Україні, за останніх два роки, панове петлюрівці та петрушевичів заснували були свій загуменок, котрий назвали “державою”. Натворили в сій “державі” директорів, диктаторів, кабінетів з президентами, старшинами з булавами, отаманів і пр. і пр. Позбавили в той загуменок віддачки з царської обломки рідних чинів та бунтів царські шпioni, про яких то розказує О. Назарук, як такий позбавився туди і недобитки монархістичної Австрії, рідні Красів, Ерлі, Ціріх та Вишніви, котрі із за власної вигоди не тільки поналягали на себе широкі ша-равани з учурою та вишні сорочки, але десь за добу і вірші українські повичували писати.

І розтулялася ся збирала та латана компанія по містах та селах українських. В головнім загуменку позакладали собі багато менших загуменоків і кожний з них був собі цариком в своєму загуменку, кожний мав окремий штаб і правив на власну руку: дерли з селян що попало. В Камніні був навіть такий випадок, що з селянських делегатів, прибувши до Каміня на селянський конгрес, здерли одіж і віддали козакам, а пізніше ці самі козаки відпродали ту одіж на місті назад тим самим селянам.

Панувала та братія — хотів не довго, але гучно. Загарила з банків мільйони народних грошей, купила за них редакторів, натурника - часописний, не тільки по загуменках, але й поза кордоном: у Відні, Парижі, в Німеччині і т. д. О. Назарук в своїй книжці “Рік на Великій Україні” сам признає ся, що він під час сповнювання уряду цензора впливав на редакторів, які приходили до него за субсидіями, щоб вони назвали своїх часописний позиміювали на більше патріотичні, за що редактори зі свого боку домагалися за се подвійної субсидії. Ці часописні співали похваляти гими своїм покровителям, а вчерашні німецько-австрійські генерали Красів, Ерлі та Ціріх, як також російських Грекових описували як “українських патріотів”. Селяни, дивлячись на роботу панів з “камняцького загуменка, на чолі котрих стояв Петлюра, говорили: “І хто його вибрав Петлюрою?” (Сі слова зачитовані дослівно з книжки О. Назарука: “Рік на Великій Україні”). Сі слова якнайліпше характеризують, як укр. селянство розуміло Петлюру та як до него відносилося.

Але всьому буває кінець. Так сталося і з сумної пам'яті сего компанією. Царки із за старшинства почали сваритися. Їхні прислужники побачивши “нагоду”, почали красти казну у своїх панів. Одним словом: “Почалося”! Кожний лише старав ся запустити руки в скарбонку, а діставши... дра-да за кордон, мовляв, пропа-

дайте з своїм загуменком. Ограблена ними армія ходила голодна, гола і боса. Побачивши таке діло рук своїх, “диктатор” і “отаман”, злякавшись гніву народного, захопили з собою останки золота і вночі, як злодії, пускають ся на втікача.

За кордоном з “місіями” та сама історія: хто спритніший, хто більше міг дістати і буди здорові; каже: подаю ся до дімисії... разом з грішми. Так зробив в Лондоні голова петлюрівської місії Стаховський, так зробив в Італії Севрюк, Антонович, так роблять і інші безіменні “герої” сего скандальної авантюри. Заступники сих місій по приїзді на своє місце, заступають місію скарбонку порожню. Починає ся сварка вже не із за чину а із за грошей. Один на другого виказує, а той відпечується “аргументом”: “а як той та “розтратив!” (Не крав, а “розтратив!”)

Цілі шпальти газет, особливо віденських, заповнені сими “особистими порахунками”. Божіві сих “дипломатів” дійшло до того, що в Берліні петлюрівський “амбасадор” Порш проголосив “диктатуру”. Він заявив німецькому правительству, що бо воно без його дозволу не випустить до Берліна ні одного українського емігранта. Чому? Бо сї “емігранти”, котрі тепер втікають з України, се недобитки сего самої компанії і значючі всі “зделки” “амбасадорів”, кажуть ділитися з ними. Треба відгородитися від небажаних гостей і “амбасадор” проголошує “диктатуру”. Тишкевич в Парижі справляє бенкет в честь рідних закордонних дипломатів та міністрів, тобто — докінчує “українську справу”.

Так в передсмертній агонії доживає свої останні дні сї “славна” зграя петлюрівсько-петрушевичівських “дипломатів”. Се її вже останнє подригання.

А запитайте: Хто сему всьому винен? — “Стрелочник!” Але кажуть віденські газети, що на Україні завязалась організація “стрелочників”, котра поставила собі за цілю: “смерть всім злодіям “дипломатам”!

Мабуть і “стрелочників” терпещ урвав сї...
Волинець.

ДЕЩО З НОВИНОК.

Подає ся до “дімисії” “голова” петлюрівської місії в Лондоні Стаховський. Відіждучи не мав йому передати грошей, тому забрав з собою.

Тепер є вже кому передати гроші (приїхав його заступник), та нема самого передавача і не можуть його знайти, хотів він, виразно зазначив, що “подаєть ся до дімисії”. Петлюра з Варшави вислав “метелика”, щоб виняшов “дімисію”, бо на мапі такого міста, ані села, ані ліса не зазначено.

Хто б знав, що то за “халепа” та “дімисія” та де вона находити ся, зволить згодити ся до “премієра” без міністрів і без держави Мазени. Адреса: “Недавно виїхав з Каміня на Україну”?

Бувши “голова” петлюрівської “місії” в Італії Антонович відіжджає на відпочинок на острів Капрі...

Подивив ся фондами на українських полонених в Італії... Після віденської “Воли” прийшло між петлюрівськими “метеликами” в Швейцарії до непорозуміння, котре закінчилося “інцидентом, який виник на ґрунті фінансових непорозуміннь в Швейцарії між п. В. Кушніром і скарбником парижської місії п. Пилинським”, а який то інцидент закінчив ся — “травматичними пошкодженнями” п. В. Кушніра”, тобто по православному сказавши, п. Кушнір набрав по морді...

А всьому виною фонди... Після “значного відпочинку”, М. Ю. Шаповал розпочав (на папері) три великих пра-

ці: “Історію Української Революції”, “Соціалізацію Життя” і “Земельну Справу на Україні”.

То-то ширі та працюваті ті петлюрівські “урядовці”. Не вдало ся їм перевести “земельної справи на Україні” (від 15 до 40 десятин на селянина), то тепер старають ся перевести сїю “справу” на папері. Разом з “земельною справою” переводить Шаповал також справу “Соціалізації Життя” (!). Се новий винахід в історії петлюрівщини.

Дорого обійшов ся українському селянинові і робітнику сего новий винахід петлюрівського урядовця!

Віденська “Воля” багато розписує ся про “члена Директорії” Макаренка. За “славних” часів “Камняцької загрози”, Макаренка величали (як також кожного іншого члена Директорії): “член високої Директорії”, тепер після того як Камінець “вимувував ся” з України, вже величають лише “членом Директорії”.

Щікаво знати, як будуть величати тоді, коли не стане фондів?...

Українські Соціал-Демократи і Соціал-Революціонери за радянського системою.

В другій половині січня відбулась в Берліні конференція української соціал-демократичної партії (власиво її правого крила, від котрого відійшли ті елементи, що прийняли радянський принцип). Ся конференція взяла під ґрунтовну розвагу свою партійну тактику, і між іншим більшістю голосів прийняла теж радянський принцип як організаційну форму диктатури пролетаріату. Вибрала свій загальноукраїнський комітет, до котрого увійшли між іншим берлінський петлюрівський “посол” Порш, бувший петлюрівський “міністер” Вітик і ин. Ухвалила організувати в Берліні своє видавництво партійне і поручила йому технічне ведення П. Дідуху.

Партія українських соціалістів революціонерів відбула свою конференцію в Празі в середині лютого. В ній крім членів партійної законної делегації, вибраної центральною комітетом, взяли участь та кож член партії, як бувший “міністер” М. Шаповал і бувший подільський комісар Кондрашюк. Конференція прийняла справоздане з дотеперішньої діяльності заграничної делегації (котру представляв з початку сам один М. Грушевський, а потім же і Ісаєвич). Обміркувавши ситуацію української світової конференції прийшла до переконання, що партія повинна твердо стояти на засаді влади рад, котру прийняла її фракція на Трудовій Конгресі в Києві рік тому, але не вводила її в інтересах державної спільності з соціал-демократами, котрі тоді сїю справу оборонявали.

Після цього, в останніх днях лютого в Відні відбулась спільна нарада соціалістів-революціонерів з лівими соціал-демократами (групи Винниченка і тов. в Відні) для об'єднання в один “радянський блок” тих українських партій, які стоять на засаді “влади рад”. Таке об'єднання між соціал-революціонерами і лівими соціал-демократами освячено; протокол блоквою угоди появил ся вже в газеті “Нова Доба”, що виходить у Відні як орган лівих соціалістів, або вірніше — комуністів. Повзятю також заходив, щоб кінце звязатися з радянськими українськими партіями, які працюють на Україні (комуністами, боротьбистами і соціал-революціонерами).

(За старокреміньськими газетами.)

Большевики заняли Владикавказ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 3. цвітня. — Тут доносять, що російські большевики заняли Владикавказ, важний торговельний центр на Півдні Кавказу в області Терського Війска.

НАЗАРУК ПРО ПЕТЛЮРУ І ЙОГО ОКУРЖЕНЄ.

(З книжки О. Назарука п. н. “Рік на Великій Україні”.)

“Придніпрянський (петлюрівський) уряд представити тяжко. Складав ся він з Ради Міністрів і з Директорії (але вже без Винниченка й Андрієвського). В склад Директорії входило троє людей: Петлюра, бувший с. д., Швець, с. р. і Макаренко, представник залізничників, безпартійний. Властиво диктатором Директорії був Семен Петлюра, що не церемонив ся з товаришами по відході Винниченка (до того часу Винниченко мав абсолютну перевагу над ним). Петлюра, літ около 38, сухий, середного росту, з вигляду симпатичний; освіта: якийсь російський духовний семинар і короткий час філософського факультету у Львові, як надзвичайний слухач, в правильному війську яко бовний старшина ніколи не служив. Робив усе вражіння чоловіка слабого, але на гріш не лакогого. Говорив без запалу і не ясно, — як дипломат старої школи. Від часу, як я з ним розстав ся на увіверситеті аж до часу стрічі з початку повстання, знав я замало його розвитку, щоб судити, чи спосіб його говоріння був наслідком слабого знання чи обережності. В часі війни, а саме з початком 1915 р., коли я був у Стокгольмі, висланий туди інформувати скандинавську пресу “Союзом визволення України”, комунікував ся я з ним листовно (він був тоді в Москві, здаєть ся при цензурі листів, або при постачанні). Значить, в 1915 р. Петлюра був на царській службі. Ред. “У. Р. В.” я одержав від нього досить великий лист. З нього було видно, що Петлюра був тоді проти німецької орієнтації (лист сей прислав я “Союзом”) і він буде в його архіві). Уже тоді підчеркував Петлюра, що між українським народом по обох боках Збруча є прірва. До Галичан відносив ся все якось не-

виразно, і млісто. І не закидав їм нічого (як се робив Винниченко) і ні любив їх ані не любив. Сильної індивідуальності не було в ньому чути; бодай я не відчував її ніколи. Спори закінчував усмішкою, якою вказувала на недостатку аргументів. Особливо супроти Винниченка він їх не мав і як був противної думки, то говорив: “Військо так хочіть. Аргументація його в рідних дискусіях була все слаба, непереконуюча. Але в українську справу вірив, навіть тоді, коли все валалося і коли всі тратили віру. В кожній його бесіді без виимки приходили слова: “Я певний, я глибоко переконаний в сьому” і т. д. І та віра, якої він, зрештою, зааргументувати не зміг, була найлучшим у нього. Найгіршим його брудом вважаю те, що сильно любив “приїждіти по клоїм ся”. Через се відтворював від себе всякі твердіші характеристики, яким через уста не переходив титул “Батьку!” Згодом усьнули ся з його окурження майже всі люди з розумом і самопошаною. Осталося при ньому двоє-троє людей, з якими можна було говорити. Але й вони ледви видержували в тій атмосфері. Про се знаю від одного з них, який жалував ся мені на се багато разів, при чім я все наклонював його, щоб держав ся, доки може. Решта окурження Петлюри почала діставати якогось преторіанського заристичного завороту голови до тої міри, що неприємно було говорити з ними, тим більше, що були се люди переважно з малою освітою й величезною зарозумілістю; якіс квадратної маневри, до яких шкода було кожного слова. Переконали їх в чім небуло було трудно, а як навіть удалося се колись, то все одно: нічого путнього вони не в силі були виконати”.

ЩО ТО Є ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ СОЦІАЛІЗМ.

Слово соціалізм — се слово зі зростаючим значенням. Сімдесят вісім літ назад під сим словом розуміли ся майже всяке змагане до кращого суспільного ладу і тоді справді так було, що стільки було родів соціалізму, скільки було родів соціалістів. Коли-б нині висловив ся хто так само про соціалізм, то сим виказав би хіба свою дурноту або злобу. Як недавно написав професор Веблен у Quarterly Journal of Economics, соціалізм, який нині набуває одних надій, других страхом — се соціалізм школи Маркса. Ніхто серйозно не бере на увагу жадного іншого роду званого соціалістичного руху, ані ніхто серйозно не бере за критикувати або збивати теорії інших шкіл соціалізму”.

Первісних соціалістів вважали ся звичайно за нешкідливих мрітелів. Однак, як сказав поет Ловел “мрії, які мріють народи, сповняють ся”. А причина, чому вони сповняють ся, є ся, що мрії народів є прямиим наслідком економічних змін в життю народу, змін, які вимагають нового способу думання, коли сей народ має приспосібити ся до нових відносин, аби вижити.

Задачино дев'ятнадцятого століття по цілім світі, головню в Америці було найти нові і научні способи праці, при помочі яких вийшло ся сили природи до послуги людям. Успіх, з яким удало ся се зробити, виправляє всякого в подив, хотів і звисний він кождому. Людська праця у рідних галядах продукції є нині десть раз видатніша, чим була, коли наставало дев'ятнадцяте століття.

Однак, люди, що працюють, задевши чи живуть достатніше, а при тім без міри менше є забезпечені, чим були їх предки, що жили сто літ тошй назад. Натомість люди, що

мають власність, помножили своє майно і збільшили свою силу з тим самим безмежним розгоном, з яким зростає продукція багатств світа.

Тепер робітники прийшли до сего, що бачать, що одиноким виходом для них є з'єднати ся, як кляса, в цілі переробити в свої руки державної влади та перебрати на свою клясову власність тих багатств, які виробляють. Інтернаціональний рух робітничої кляси в сім напрямі називає ся соціалістичним рухом.

Рівночасно великі капіталісти та їх інтелігентні наємники бачуть перед собою ще ясніше, чим робітники, неминучу боротьбу. Вони дуже добре видять, що соціалізм — се не мрія, що се факт, з яким треба числити ся.

І ось маємо боротьбу клас. Можна хотіти, аби її не було, та саме те бажане не робить жадної ріжнці. Скорше чи пізніше треба буде стати по якійсь стороні, або з клясовою робітничою у боротьбі за соціалізм, або з маєтною клясою в боротьбі проти нього. Задачино сї статі є дати короткий образець ідей, голошених соціалістами, ідей, що є признані інтернаціональним соціалістичним рухом у всіх краях світа.

ЧИМ ПОЯСНИТИ ЛЮДСЬКІ ПОСТУПКИ?

Підставою цілої літератури інтернаціонального соціалізму є принцип, звисний у своїх рідних фазах як економічний детермінізм, історичний матеріалізм або матеріалістичне розуміння історії. Сі імена може й звучать тяжко, та сама теорія є дуже проста, та проста, що читач може дивуватися, чому її треба було аж відкривати, або чому хтось міг був в неї сумніватися. Будь що будь ся теорія у замітно розвиненій формі була перший раз висловлена в “Кому-

ПОГЛЯНЬТЕ НА НАШУ ВИСТАВУ ПРЕМІЙ
НА 856 MAIN STREET.

УЖИВАЙТЕ

ROYAL CROWN SOAP

Шаліть купони і жадайте листи премій в РУСЬКІЙ КНИГАРНІ, під ч. 850 MAIN ST., WINNIPEG, MAN.

The ROYAL CROWN SOAPS Ltd.
654 MAIN ST.
PREMIUM DEPT.

ністичним Маніфесті” Карла Маркса та Фридриха Енгельса, виданим 1848 р.

Під нею розуміє ся ось що: Люди, щоб жити, — мусять їсти, а щоб жити у кліматі таким, як в північних частях Злучених Держав, або в Канаді, то мусять мати одіне, мешкане і опал. Се відноситься не лише до наших часів, але й до тисячів літ перед нами. Отже без взгляду на те, чим люди між собою рижнять ся, всі вони є подібні до себе тим, що всі хочуть річий, які називаємо кінечними до життя. Бо хотів би й вродила ся яка дитина без сего-сильного бажання, то певна річ, що така дитина погнала-б, поки-б достигла віка, коли могла-б видати на світ свої потомки, а кожда дитина одідищує в великій мірі бажання родичів.

Так отже люди хочуть всіх тих кінечних річий. Однак, вони не все були в стані здобути їх собі в той самий спосіб, а спосіб в який вони здобували їх, витворює так мало, що одинокі в світі у їх спосіб думати майже про кожде діло.

На примір у стейті Ілінойс шістьдесят або сімдесят літ тому назад спосіб, в який тамашні люди заробляли на життя, був такий, що йшли на державну землю, брали гомстед, який по вложеному дрібниці праці ставав їх власністю і зачинали управляти кукурудзою. До сего не треба було експенсивної машинерії, там не було й залізниць; їх робота не була продуктивна в порівнянню з теперішньою, однак, що вони витворили, те вже було їх. Отже звичайно вже так було, що коли хто хотів працювати, то міг жити в достатку і остаточно збити сякий-такий маєток; природно отже треба було думати; ще коли находив ся тоді якийсь чоловік, що зоставав убогим, то се була його власна вина, бо він або не працював так тяжко, як другі, або марнував те, що заробив.

Нині “правники тих самих фармерів у многих випадках працюють на вір своїх прадідів, однак, відносини для них стали ся лекші. Побудовано залізницю, повидумано машини, які роблять переважну часть роботи, яку колись роблено руками; мільйони робітників, що не мають кусця землі, зайшли у Стейті і рідними способами вимінюють свою працю за поживу, яку фармери витворюють. Оттак тепер тим щастливим не ко-нечню треба так тяжко працювати, як працювали їх прадіди. Вони вже можуть вирентувати свою землю та жити з праці рентівників; вони вже можуть продати свою фарму а за гроші купити в однім чи другім виді сї знаряди, які безземельний робітник мусить вживати, і так жити з праці безземельних робітників. Всеж таки зовсім природно з їх сторони є держати ся думок своїх прадідів, думок, які колись були згідні з правдою, однак, тепер вже з правдою розійшли ся, а іменно, що коли чоловік не може заробити

подостатком, аби жити вигідно, то се тому, що він лінійний і марнотравний, і що лиш сям добре ведеть ся, котрі є ужиточні суспільству.

Та рівночасно між великими масами народу, який не був такий щастливий, аби мати тут ранше своїх прадідів, повиростали нові погляди на світ. Сі маси прийшли до переконання, що помимо їх тяжкої праці, їм не дістають ся сї безмежні маєтки, які вони витворюють; вони пізнають, що се щось не так, як повинно бути, хотів і не знають, що іменно є не так; вони невдоволені і готові до бунту, скоро-б лише пізнали причину лиха. Соціалізм може пояснити їм сїю причину.

Через увесь протяг історії спосіб, в який люди здобували поживу, впливав на формування їх думок. Зразу їм було так тяжко здобувати поживу, що не було коли думати про ніщо інше. Часом поживи було так мало, що одинокі в світі у їх спосіб думати майже про кожде діло.

Постепенно люди привчили ся прикладати до землі свою працю і в сїй спосіб з сего самого кавалка землі здобувати для себе більше поживи, чим коли давніше. Тоді показало ся, що то “недобре” їсти визнає, забраних на війні в погоні; “доброю” річю стало заставляти їх до праці на тих, що їх зловили. І від тоді поступ людства приспівив ся, бо вже повстала кляса людей, яка мала вже думати не лиш виключно про те, як дістати поживу на слідуочий день, а бо на слідуочий рік; вони вже могли силувати свої умови до повнішого завоювання землі. Сентименталісти кажуть, що невідлучно було страшенно недоброю річю, соціаліст каже, що невідлучно було в свої часи вже проминути.

Тепер по раз перший в історії світа, сила чоловіка над природою дійшла вже до того степеня, що коли-б по розумному розділти працю всіх людей на пересічно дві-три години денно, то се не лише, що вистарчило би для всіх, але ще й було би за багато.

Большевики мають триста мільйонів в золоті.

ВАШІНГТОН, 3. цвітня. — Урядники департаменту скарбу одержали сьогодні вістку, що російська Росія має у своєму скарбі \$300,000,000 в золоті. Та вістка освоюєт ся на донесеннях зі столиць нейтральних країв.

Ті великі засоби золота можуть бути ужиті на закупно сирих матеріалів з інших європейських країв, бо імпорти деяких важних товарів значно поменшили ся через зникаючу вартість російського рубля.